

Korjattu lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä

Rajat Lapin Kaivoksille ry kannattaa hallituksen esityksessä mainittua kaivosmineraaliveron tavoitetta: ”veron tavoitteena on ottaa huomioon kaivoslaissa tarkoitettujen kaivosmineraalien luonne uusiutumattomina luonnonvaroina ja ohjata yhteiskunnalle kohtuullinen korvaus niiden käytöstä veron muodossa.” Yhdistys pitää ehdotettuja veromääriä täysin alimitoitettuina kaivosmineraaliveron tavoitteen näkökulmasta. Näillä verotasoilla yhteiskunta ei tule saamaan kohtuullista korvausta uusiutumattomien kaivosmineraalien käytöstä. Lain tuottotavoitteeksi on esitetty 25 miljoonaa euroa / vuosi. Yhdistyksen mielestä tämä ei voi olla verotuoton maksimi vaan minimitaloite. Tällä hetkellä jo pelkästään kaivosten saama sähköveron alennus on samaa suuruusluokkaa kuin esitetyn veron suunniteltu tuotto. Kaivosyhtiöt eivät esitetyn suuruisen veron jälkeenkään maksaisi minkäänlaista korvausta uusiutumattomien luonnonvarojen hyödyntämisestä ja aiheuttamistaan peruuttamattomista ja kauan kestävästä luonnolle, maisemille ja ihmisten elinkeinoille aiheuttamistaan vahingoista.

Rajat Lapin Kaivoksille ry:n mielestä veron tulee olla metallikaivoksien osalta vähintään 5 prosenttia metallien arvosta, joka määritellään lakiesityksessä esitetyillä tavoilla. Lisäksi metallikaivoksille tulisi säätää louhintamäärään perustuva maksu, joka voisi olla samansuuruinen kuin muille kaivosmineraaleille tarkoitettu vero. Metallien arvosta laskettavan veron taso ei ole kansainvälisesti vertailtuna korkea. Muiden kuin metallimineraalikaivosten osalta veron tulisi olla vähintään 0,50 € / tonni sidottuna louhintamääriin lakiesityksessä esitetyllä tavalla.

Rajat Lapin Kaivoksille ry:n mielestä saamelaisten kotiseutualue tulee jättää kaivostoiminnan ulkopuolelle. Myös muualla poronhoitoalueella tulee luontaiselinkeinojen harjoittajille, käytännössä paliskunnille suunnata osa kaivosveron tuotosta.

Rajat Lapin kaivoksille ry ei hyväksy esitystä, että kaivosvero jaettaisiin kuntien ja valtion kesken suhteessa 60/40%. Esitämme, että kaivosvero tulisi kokonaan valtiolle. Kaivosten vaikutukset, esimerkiksi räjähdyspölyt ja vesistöihin päästetyt haitalliset aineet eivät pysähdy kunnan rajalle, mistä syystä veron tuottoa tulisi käyttää kaivosten aiheuttamien vahinkojen kompensointiin kunnasta riippumatta. Kaivokset sijaitsevat täällä Lapissa suhteellisen kaukana kuntakeskuksista, jolloin myös niiden haitat ovat suurimmat muualla kuin kunnan keskuksessa. Sen vuoksi kaivosveron tuottoa tulisi ohjata ensisijaisesti niiden paikallisyhteisöjen käyttöön, jotka kärsivät kaivosten haitoista.

Vesa Puuronen

Rajat Lapin Kaivoksille ry